

12.2.2003

825/2002/20/11

LVM:n kirje 1998/92/2002, 21.11.2002

**Tiehallinnon lausunto ylijohdaja Haapasalon ja yli-insinööri Kortteen raportista " Tie auki taivasta myöten"**

Liikenne- ja viestintäministerin antaman toimeksiannon pohjalta ylijohdaja Haapasalo ja yli-insinööri Korte julkistivat 13.11. 2002 raportin " Tie auki taivasta myöten". Siinä tekijät esittävät ratkaisut liikennejärjestelmän hallinnon ja tuotannon uudelleen järjestämiseksi sekä infrahankkeiden rahoitusvajeen kattamiseksi.

Ehdotus liikennevirastosta perusteltu ja kannatettava

Ehdotettu uusi Liikennevirasto kokoaisi nykyiset osin samantapaista työtä tekevät liikennealan virastot yhdeksi virastoksi, mikä edistäisi liikennejärjestelmän suunnittelua ja kehittämistä kokonaisuutena. Tämä antaisi hyvän pohjan pyrittäessä entistä laadukkaampaan, tehokkaampaan ja yhtenäisempään palveluun liikennesektorilla. Tiehallinto pitää ehdotusta perusteltuna ja kannatettavana. Uudistus tukisi niitä linjauksia, jotka ovat jo nykyisin keskeisiä Tiehallinnon kehittämisessä. Tiehallinto on valmis osallistumaan asian jatkosuunnitteluun.

Liikennehallinnon uudistamisesta monia hyötyjä

Nykyaikainen asiakaslähtöinen toiminta edellyttää hyvää vuorovaikutusta asiakkaiden, niitä edustavien ryhmien ja kaikkien alalla toimivien sidosryhmien kanssa. Asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeista lähtevää liikennejärjestelmää suunnittelee ja toteuttaa tehokkaammin yksi virasto kuin monta erillistä virastoa.

Liikennejärjestelmän suunnittelussa ja kehittämisessä on pystyttävä tulkitsemaan yhteiskunnan ja asiakkaiden tarpeita ja suunniteltava niihin perustuvia palveluja niin, että ne sopivat liikennejärjestelmään. Nykyisin tämä on liikennehallinnon virastojen vastuulla ja yhteensovitus-työtä tehdään ministeriön koordinoimana. Näin ei aina voida päästä optimaaliseen ratkaisuun, koska erilliset väylävirastot ovat aina jossakin määrin oman reviirinsä vankeja. Alue- ja paikallistasolla tuloksellinen yhteistoiminta on tehokkaampaa sellaisen liikennehallinnon kanssa, jolla on kattava alueorganisaatio ja vastuu koko liikennejärjestelmästä.

12.2.2003

825/2002/20/11

Tiehallinto ja Ratahallintokeskus hankkivat kaikki väyläpalvelut markkinoilta. Merenkululaitoksella on vastaava uudistus käynnissä. Virastoille on tärkeää, että alalle saadaan läpinäkyvät, toimivat ja kehittyvät markkinat. Selvitykseen liittyvät tuotantotoimintaa koskevat ehdotukset tukevat kehitystä, josta hyötyvät pitkällä tähtäyksellä sekä koko ala että asiakkaat.

Kun eri kulkumuodoille palveluita tarjoavat yritykset ovat suurimmaksi osaksi samoja, on luonnollista, että yksi virasto kykenee nykyistä tehokkaammin rakentamaan koko alaa kehittävän hankintatoimen. Lisäarvo tästä koituu sekä yhteiskunnalle halvempina palveluina että yrityksille kannattavampana liiketoimintana. Tällöin myös yritykset kykenevät investoimaan nykyistä enemmän omaan toimintaansa, mikä vauhdittaisi koko toimialan kehitystä.

Liikennevirastoehdotus sopii myös hyvin keskushallintouudistuksen periaatteisiin. Liikenne- ja viestintäministeriö saisi asiantuntevasti valmistellut koko liikennejärjestelmää koskevat vuosittaiset budjettia ja toiminta- ja taloussuunnitelmaa koskevat ehdotukset, jotka perustuvat eduskunnan, valtioneuvoston ja ministeriön linjaamaan liikennepolitiikkaan. Ministeriö voisi tällöin keskittyä keskushallintouudistuksen tavoitteiden mukaisesti laajoihin strategisiin asioihin. Lisäksi ehdotus liikennehallinnon uudistamisesta selkeyttäisi eri toimijoiden rooleja ja vastuita liikenneturvallisuus- ja joukkoliikenneasioissa.

Ehdotuksessa on myös tuotu esille liikennejärjestelmän suunnittelun ja hallinnon tiedonhallinnan tärkeys. Tietoinfrastruktuurin ja tietopalvelujen kehittämisestä saavutettavat hyödyt konkretisoituvat parhaiten, kun liikennehallinnosta muodostettaisiin yksi kokonaisuus. Samanlaisia hyötyjä on saavutettavissa myös talous-, henkilöstö- ja muita tukitehtäviä integroimalla.

Tiehallinto pitää myönteisenä, että etsitään uusia rahoitustapoja liikenneinfran rahoitusvajeen kattamiseksi. Vuosia jatkunut tienrakentamisen matala investointitaso ei ole mahdollistanut yhteiskuntahyötyjä tuottavien hankkeiden toteuttamista tarpeita vastaavasti. Liikenneinfran rahoitusta ja hankkeita on arvioitu seuraavaa hallituskautta ja hallitusohjelmaa varten LVM:n johdolla, mihin työhön väylävirastot ovat osallistuneet.

Tiehallinto näkee liikennevirastoehdotuksen suurena mahdollisuutena ja uudistuksena, jolle on yhteiskunnallinen tilaus. Ehdotuksesta on Tiehallinnossa käyty laaja keskustelu sekä johdon että henkilöstön kesken. Liikennehallinnon uudistus avaisi myös virastojen henkilöstölle entistä laaja-alaisempia ja haasteellisempia tehtäviä. Se parantaisi myös valtion kykyä kilpailla osaavasta ja ammattitaitoisesta työvoimasta.

12.2.2003

825/2002/20/11

masta. Mitään sellaista erityistä sopeuttamistarvetta ei uudella liikennevirastolla ole nähtävissä, mitä se ei pystyisi hyvällä henkilöstöpolitiikalla hoitamaan.

#### Liikennehallinnon kehittämistä jatkettava

Liikennehallinnon kehittämistä tulee Tiehallinnon näkemyksen mukaan jatkaa riippumatta Liikennevirastoehdotuksesta tehtävistä päätöksistä. Tiehallinto pitää erityisen tärkeänä eri toimijoiden roolien ja vastuiden selkeyttämistä erityisesti liikenneturvallisuus- ja joukkoliikenneasioissa. Myös tiedonhallinnan, tietopalvelujen ja hallinto- ja tukipalvelujen kehittämisen tulisi olla nykyistä enemmän hallinnonalakohtaista. Samalla tulisi selkeyttää ministeriön ja väylävirastojen työnjakoa sekä ministeriön strategista ohjausta suhteessa operatiivisesta väylänpidosta vastaaviin virastoihin.

Tiehallinto ei ota kantaa Tieliikelaitoksen ja VR-konsernin järjestelyitä koskeviin ehdotuksiin. Liikennehallinnon uudistamisen yhteydessä olisi kuitenkin perusteltua tarkastella myös ilmailua ainakin ilmaliikenteen viranomaistehtävien osalta. Lisäksi Tiehallinto pitää tärkeänä, että tehtyä ehdotusta pystyttäisiin käsittelemään ja suunnittelemaan yhtä ennakkoluulottomasti kuin se on tehty. Uusien kehittämishankkeiden rahoitussuunnittelun ohella tulee jatkaa keskustelua myös perusväylänpidon ja peruspalvelutason rahoittamisesta.

Ehdotettu aikataulu on hyvin tiukka, mutta liikennehallinnon uudistaminen on mahdollista suhteellisen nopealla aikataululla. Valmistelun ei Tiehallinnon näkemyksen mukaan tulisi missään olosuhteessa johtaa pitkiin siirtymäaikoihin.

Pääjohtajan po:ssa  
Johtaja

Aulis Nironen

#### LIITTEET

Tiehallinnon yhteistyötoimikunnan lausunto

#### TIEDOKSI

Johto  
Tiejohtajat  
Tiepiirit  
Keskushallinto  
Prosessinomistajat  
Tiehallinnon YTT  
Sinetti